

Sygn. akt IV U 538/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

23 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 23 lutego 2021 roku w Sieradzu

odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 1 czerwca 2020 r. Nr (...)

w sprawie M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o świadczenie uzupełniające

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. B. prawo do świadczenia uzupełniającego od 18 lutego 2020 roku do 31 stycznia 2023 roku.

Sygn. akt IV U 538/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 1.06.2020r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił M. B. prawa do świadczenia uzupełniającego na podstawie przepisów ustawy z 31.07.2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. 2019.1622.).

Nie podzielając powyższej decyzji, pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie w osobie matki - A. B. złożyła odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie M. B. prawa do przedmiotowego świadczenia.

W odpowiedzi ZUS wnosił o oddalenie odwołania, powołując się na orzeczenie KL ZUS z 20.05.2020r., która nie stwierdziła u M. B. niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. B., ur. (...), ukończył Szkołę Podstawową w (...) Ośrodku (...) w D. dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Obecnie jest uczniem Szkoły (...).

W dniu 18.02.2020r., M. B. złożył w ZUS wniosek o świadczenie uzupełniające (**wniosek/akta ZUS**).

Badaniem z 19.03.2020r., LO ZUS rozpoznał u wnioskodawcy zespół Downa (potwierdzony genetycznie), wadę wzroku, zaburzenia lękowe, skoliozę, stopy płasko – koślawe, nie stwierdzając niezdolności do samodzielnej egzystencji (**orzeczenie k. 14/akta orzecznicze**).

Komisja Lekarska rozpoznając sprzeciw od powyższego orzeczenia, rozpoznała u badanego umiarkowane upośledzenie umysłowe u osoby z zespołem Downa, astygmatyzm krótkowzroczny, niewielką skoliozę piersiową, stopy płasko – koślawe, niedoczynność tarczycy wyrównaną substytucyjnie, nie uznając badanego za niezdolnego do samodzielnej egzystencji (**orzeczenie k.31 - 33/akta orzecznicze**).

Na tej podstawie z 1.06.2020r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił M. B. prawa do świadczenia uzupełniającego na podstawie przepisów ustawy z 31.07.2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. 2019.1622.) (**decyzja k. 7/akta ZUS**).

W postępowaniu odwoławczym dopuszczono dowód z opinii biegłych psychiatry, psychologa (**k. 29/akta sprawy**).

M. B. od wczesnego dzieciństwa pozostaje pod opieką psychologa i był już wielokrotnie diagnozowany psychologicznie. Od wczesnego dzieciństwa jest leczony z powodu wrodzonej wady genetycznej - Zespołu Downa oraz licznych schorzeń i wad współtowarzyszących tej chorobie, pozostaje pod opieką wielu specjalistów i cały czas jest intensywnie rehabilitowany. We wczesnym okresie nauki szkolnej jego rozwój intelektualny był określany jako umiarkowany. Późniejsze diagnozy były i są coraz gorsze. W 2018r. określono sprawność umysłową na granicy znacznego upośledzenia. Niestety badany w dotychczasowym procesie nauczania, terapii i leczenia nie nabył wielu podstawowych umiejętności potrzebnych do samodzielnego życia i funkcjonowania. W badaniu psychologicznym z 6.11.2020r., biegła oceniła, że sprawność umysłowa wnioskodawcy jest w wielu badanych funkcjach na poziomie znacznego upośledzenia umysłowego. Badany jest spowolniony, wylęczony, wycofany, dopiero po jakimś czasie nawiązuje kontakt wzrokowy i usiłuje odpowiadać na pytania, nie chciał wejść na badanie do gabinetu bez matki. Mowa jest zaburzona, niewyraźna. Odwołujący podpisuje się, ale nie potrafi nazwać poszczególnych liter w imieniu i nazwisku, nie potrafi czytać globalnie, przelicza z pomocą palców jednej ręki, ale za chwilę nie wie ile palców ma jedna ręka, nie potrafi odczytać godziny na zegarku, nie rozpoznaje pieniędzy po nominale, nie zna daty urodzenia, nie wie gdzie mieszka, nie wie do jakiej szkoły chodzi i gdzie się mieści szkoła.

Posiłki zjada samodzielnie, ale nie potrafi przygotować sobie czegoś do zjedzenia gdy jest głodny. Nie jest w stanie sam zadbać o higienę osobistą, ani ubrać się stosownie do temperatury otoczenia. Nie potrafi dozować sobie leków, które zażywa. Wymaga dowiezienia i przywiezienia ze szkoły i na zabiegi, ponieważ nie ma orientacji w otoczeniu. Ograniczona możliwość komunikowania się z otoczeniem, upośledzenie intelektualne, niezdolność do samoobsługi i zaspokajania codziennych potrzeb życiowych sprawiają, że wnioskodawca wymaga opieki, pomocy i nadzoru we wszystkich obszarach życia, jest i zawsze będzie zdany na pomoc i opiekę innych osób (**opinia k. 34 akt sprawy**).

W badaniu z 12.12.2020r., na które wnioskodawca przyjechał z mamą, biegły psychiatra rozpoznał u M. B. upośledzenie umysłowe znaczne z objawami wymagającymi leczenia, zespół Downa. Stan psychiczny: kontakt słowny słaby, bez orientacji allopsychicznej, orientacja autopsychiczna szczątkowa, zasób słów bardzo ubogi, afekt tępy, poziom lęku podwyższony, speszony, napięty, intelekt wyraźnie poniżej normy. M. B. jest leczony psychiatrycznie, przyjmuje leki. Wnioskodawca nie potrafi czytać, pisać, sam się nie porusza poza domem, wymaga pomocy w myciu się, ubieraniu, przygotowywaniu jedzenia. Z psychiatrycznego punktu widzenia, wnioskodawca wymaga stałej opieki innych osób w celu zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i jest całkowicie zależny od innych osób w okresie od 18.02.2020 - 31.01.2023 (**opinia k. 42 akt sprawy**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął opinie biegłych psychologa i psychiatry, które zostały oparte na bezpośrednim badaniu wnioskodawcy oraz załączonej dokumentacji medycznej. Zdaniem Sądu przedmiotowe opinie są fachowe, wnikliwe i miarodajne. Opinie nie były kwestionowane przez strony. Z opinii biegłych jednoznacznie wynika, że u wnioskodawcy stwierdza się naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w okresie od 18.02.2020 – 31.01.2023. Od wczesnego dzieciństwa jest leczony z powodu wrodzonej wady genetycznej - Zespołu Downa oraz licznych schorzeń i wad współtowarzyszących tej chorobie, pozostaje pod opieką wielu specjalistów i cały czas jest intensywnie rehabilitowany. We wczesnym okresie nauki szkolnej jego rozwój

intelektualny był określany jako umiarkowany, a późniejsze diagnozy były i są coraz gorsze. W dotychczasowym procesie nauczania, terapii i leczenia, odwołujący nie nabył wielu podstawowych umiejętności potrzebnych do samodzielnego życia i funkcjonowania. Odwołujący nie potrafi nazwać poszczególnych liter w imieniu i nazwisku, nie potrafi czytać globalnie, przelicza z pomocą palców jednej ręki, ale za chwilę nie wie ile palców ma jedna ręka, nie potrafi odczytać godziny na zegarku, nie rozpoznaje pieniędzy po nominalnie, nie zna daty urodzenia, nie wie gdzie mieszka, nie wie do jakiej szkoły chodzi i gdzie się mieści szkoła. Posiłki zjada samodzielnie, ale nie potrafi przygotować sobie czegoś do zjedzenia gdy jest głodny. Nie jest w stanie sam zadbać o higienę osobistą, ani ubrać się stosownie do temperatury otoczenia. Nie potrafi dozować sobie leków, które zażywa. Wymaga dowiezienia i przywiezienia ze szkoły i na zabiegi, ponieważ nie ma orientacji w otoczeniu. Ograniczona możliwość komunikowania się z otoczeniem, upośledzenie intelektualne, niezdolność do samoobsługi i zaspokajania codziennych potrzeb życiowych sprawiają, że wnioskodawca wymaga opieki, pomocy i nadzoru we wszystkich obszarach życia, jest i zawsze będzie zdany na pomoc i opiekę innych osób. Podzielając w pełni opinie biegłych Sąd uczynił zawarte w opiniach ustalenia i wnioski za podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył:

Stosownie do art. 15zszs pkt 2 ustawy z 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695), w brzmieniu, określonym ustawą z dnia 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875), z uwagi na okoliczność, że postępowanie dowodowe w całości zostało przeprowadzone w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, aktach sprawy, w tym opinii biegłych sądowych, zaistniały przesłanki do wydania w sprawie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z 31.07.2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. 2019.1622), świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej "osobami uprawnionymi".

Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270.), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekroczyła kwoty 1.600zł. miesięcznie.

Termin "niezdolność do samodzielnej egzystencji" zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - stan, który oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie to ma zatem szeroki zakres przedmiotowy. Trzeba bowiem odróżnić opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. od pomocy w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego. Wszystkie zaś powyższe czynniki łącznie wyczerpują treść terminu "niezdolność do samodzielnej egzystencji" (vide wyrok SA w Katowicach z 21.02.2002r. III AUa 1333/01).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca spełnił sporną przesłankę niezdolności do samodzielnej egzystencji. Stanowisko takie wynika z opinii psychologiczno – psychiatrycznej, które Sąd podzielił.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c.